

خشکاندن مرداب‌ها

جواد محدثی

دفن زیاده‌های ناقل میکروب هوس است، مجال و میدانی برای رویش گل ایمان و تقواست، تا شکوفه‌های معنویت به بارنشینند.

ایجاد بن بست در برابر فاسدان و مفسدان است. به صدا در آوردن زنگ خطر و کشیدن آژیر برای پیشگیری از سقوط در سراسیمگی تباهی است. نهی از منکر، وجین کردن علف‌های هرز از بوستان جامعه است.

لایروبی جامعه از نفسانیات، برای روان ترشدن «شط خوبی‌ها» است.

خلع سلاح شیطان در فریب انسان‌هاست. جراحی غده گناهی است که سلامت جامعه را تهدید می‌کند.

خالی کردن دور و بر ابلیس، از فریب خوردگان نفس است. ترمز تقوا در جاذبه زندگی است، تا تندروی بی‌پروایان و بی‌احتیایان به «محاسبه قیامت» را مهار بزنند و فضای جامعه را برای نفس سالم نیکان فراهم سازد.

با این همه، آیا باز هم می‌توان گفت که امر به معروف و نهی از منکر، فضولی و دخالت در کار دیگران است؟ یا اینکه احساس تعهد و مسئولیت نسبت به جامعه و سلامت روح، فکر و اخلاق هم نوعان است؟ این تکلیف شرعی و حکم خدا را دست کم نگیریم و آن را احیا کنیم.

این دو فریضه از یاد رفته، مایه حیات جامعه است. بیابید در رگ‌های جامعه خون تعهد و مسئولیت تزریق کنیم.

از کجا می‌توان یک «جامعه زنده» را از «جامعه مرده» تشخیص داد؟

نشانه حس و حیات در جامعه و مردم چیست؟ واکنش افراد به خوب و بدی که در اطرافشان می‌گذرد و بی‌تفاوت نبودن نسبت به «وضع جامعه» و «احوال مردم» و «جریان امور»، نشان می‌دهد که تا چه حد، مردم از حس و حیات انسانی و تعهد اسلامی برخوردارند، و تا چه حد گرفتار رخوت و بی‌حسی در عصب‌های ایمان و وجدان شده‌اند.

جامعه چیزی جز اجتماع من و تو نیست. اگر من و تو به فکر صلاح و اصلاح آن نباشیم، پس چه کسی مسئول است؟ کسی که به کار بدان و کار بد راضی باشد، شعله‌های دامن گیر فساد، دامن او را هم می‌گیرد، هرچند خودش آتش افروزی نکرده باشد.

اگر امر به معروف و نهی از منکر، به عنوان یک «فرهنگ عمومی» احیا شود و خلافکاران احساس آسایش و آزادی نکنند و عرصه را بر خود تنگ ببینند، کم کم خلاف و گناه کم می‌شود.

امر به معروف و نهی از منکر، دخالت در امور شخصی دیگران نیست، بلکه نشر فرهنگ خوبی و خشکاندن باتلاق بدی است. نهی از منکر، محدود ساختن مجرمان است، تا صالحان مصونیت یابند.

سمپاشی محیط‌های آلوده و آفت‌زدایی از جامعه است، تا عفونت معصیت، مسمام انسان‌های صالح را نیازارد.

خشکاندن باتلاق حشره خیز است، تا «مالاریای گناه» جوانان ما را بیمار نسازد.